

Οι διαφάνειες

Οι σχετικές διατάξεις είναι οι παρακάτω:

Άρθ. 5 παρ. 3 - εφαρμογή του εθνικού δικαίου

Άρθ. 28 - διεξάγει την έρευνα

Άρθ. 31- διασυνοριακές έρευνες

Άρθ. 32 - επιβολή των καθορισμένων μέτρων

Άρθ. 33 - προδικαστική σύλληψη και διασυνοριακή παράδοση

- Αιτιολογικές σκέψεις 72 - 76
- Έννοια Ενιαίου Γραφείου: Εδαφικότητα των ΚΜ

Η ιδέα του κανονισμού στις διασυνοριακές έρευνες είναι να διαμορφωθούν βάσει της ιδέας ότι η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία είναι ένα ενιαίο γραφείο. Ωστόσο, η εδαφική περιοχή στην οποία διεξάγει την έρευνα το ενιαίο γραφείο δεν είναι μια ενιαία νομική περιοχή εξολοκλήρου, επειδή γνωρίζουμε ότι, εκτός από τον κανονισμό, σε κάθε χώρα εξακολουθεί να ισχύει το εθνικό δίκαιο. Επομένως, εξακολουθεί να υπάρχει κατακερματισμός σε μεγάλο βαθμό.

Στη διασυνοριακή έρευνα, αυτό το ζήτημα είναι ζωτικής σημασίας.

Από τη μία πλευρά, ο κανονισμός θα ήθελε να ξεπεραστούν τα συνηθισμένα μέσα αμοιβαίας νομικής συνδρομής για τις διασυνοριακές έρευνες της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, καθώς βασίζονται σε διαφορετικό υπόβαθρο που δεν προβλέπει κανένα ενιαίο Ευρωπαϊκό Γραφείο, αλλά στις αρχές διαφορετικών κυρίαρχων κρατών. Από την άλλη πλευρά, ταυτόχρονα δεν προβλέπει κοινούς διαδικαστικούς κανόνες που να εφαρμόζονται σε ολόκληρη την περιοχή της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας.

Έτσι, ο κανονισμός προσπαθεί να βρει μια καινοτόμο λύση μεταξύ δύο άκρων: της τρέχουσας κατάστασης στις διασυνοριακές έρευνες και της κατάστασης των κοινών διαδικαστικών κανόνων σε ολόκληρη την περιοχή της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, που εφαρμόζεται από ένα ενιαίο Ευρωπαϊκό Γραφείο.

Ακόμη και η ορολογία είναι σημαντική.

Απλώς για να επισημάνουμε την απόσταση με την τρέχουσα κατάσταση, στις έρευνες της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας δεν υπάρχει εισαγγελέας που ζητά βοήθεια από εισαγγελέα άλλου κράτους. Τις διασυνοριακές υποθέσεις τις χειρίζονται δύο ή περισσότεροι εισαγγελείς που ανήκουν στο ίδιο γραφείο, αλλά βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη μέλη.

Ως εκ τούτου, ο κανονισμός δεν χρησιμοποιεί ορολογία όπως «αιτών» εισαγγελέας ή «αιτούμενος» εισαγγελέας, η οποία είναι χαρακτηριστική στα τρέχοντα εργαλεία της αμοιβαίας δικαστικής

συνδρομής, αλλά κάνει αναφορά στον Ευρωπαϊό Εντεταλμένο Εισαγγελέα που «χειρίζεται» την υπόθεση και στον βοηθό Ευρωπαϊό Εντεταλμένο Εισαγγελέα που βοηθά τον πρώτο στην εκτέλεση του μέτρου. Σε αντίθεση με το τρέχον σενάριο, στις υποθέσεις της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας οι δύο εισαγγελείς είναι συνάδελφοι από το ίδιο γραφείο.

Η αρχή του κανονισμού είναι ότι όταν ο εισαγγελέας που χειρίζεται μια υπόθεση πρέπει να αναλάβει ένα ανακριτικό μέτρο στο έδαφος κράτους της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας διαφορετικό από εκείνο όπου η υπόθεση είναι ανοιχτή, θα αναθέσει την εφαρμογή του μέτρου στον συνάδελφο Ευρωπαϊό Εντεταλμένο Εισαγγελέα που βρίσκεται στο κράτος της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας όπου πρέπει να εκτελεστεί το μέτρο.

Πρακτικά, αυτό θα συμβεί συνδέοντας τον άλλο Ευρωπαϊό Εντεταλμένο Εισαγγελέα με τον ηλεκτρονικό φάκελο της έρευνας, δίνοντάς του πρόσβαση στα σχετικά έγγραφα.

Ωστόσο, ένα ζήτημα που προκύπτει είναι ποιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο στο διασυνοριακό μέτρο, δεδομένου ότι ο κανονισμός δεν προβλέπει κοινούς κανόνες που να εφαρμόζονται σε ολόκληρο τον χώρο της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας.

Από την άποψη αυτή, το εφαρμοστέο δίκαιο είναι το αποτέλεσμα μιας μείξης μεταξύ του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και της εθνικής νομοθεσίας των ενδιαφερόμενων κρατών της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας.

Ο κανονισμός της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, όπως αναφέρθηκε ήδη, δεν προβλέπει κανέναν κοινό διαδικαστικό κανόνα, αλλά αναφέρει μόνο έξι ερευνητικά μέτρα που διαθέτει η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, με τη δυνατότητα να τα ενσωματώσει σε άλλα παρόμοια μέτρα που διατίθενται βάσει της εθνικής νομοθεσίας.

Το πρόβλημα που μπορεί να προκύψει είναι ότι οι διαδικαστικοί κανόνες για το ίδιο μέτρο μπορεί να διαφέρουν από κράτος σε κράτος.

Για παράδειγμα, στην Ιταλία μια έρευνα μπορεί να διαταχθεί από τον εισαγγελέα χωρίς να απαιτείται δικαστική εξουσιοδότηση, ενώ σε άλλα κράτη της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας το ίδιο μέτρο μπορεί να ζητηθεί μόνο από τον εισαγγελέα, αλλά με εντολή δικαστή.

Επομένως, εάν ένας Ιταλός εισαγγελέας χρειαστεί, για παράδειγμα, να πραγματοποιήσει έρευνα στη Γαλλία, μπορεί να το κάνει μόνο βάσει εντολής εισαγγελέα; Με τον τρόπο αυτό, υπάρχει ο κίνδυνος το μέτρο να θεωρηθεί παράνομο σύμφωνα με το γαλλικό δίκαιο. Από την άλλη πλευρά, ο Ιταλός εισαγγελέας δεν μπορεί να ζητήσει εξουσιοδότηση από Ιταλό δικαστή, καθώς κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται από το ιταλικό δίκαιο.

Η λύση του κανονισμού βρίσκεται στη μέση. Ο Ιταλός εισαγγελέας θα διατάξει την έρευνα σύμφωνα με το ιταλικό δίκαιο και θα στείλει τη διαταγή στον άλλο Ευρωπαϊό Εντεταλμένο Εισαγγελέα για την εκτέλεση του, αλλά εάν ο νόμος του κράτους του βοηθού Ευρωπαϊού Εντεταλμένου Εισαγγελέα απαιτεί δικαστική εξουσιοδότηση, ο τελευταίος θα τη ζητήσει από τον εθνικό δικαστή.

Με άλλα λόγια, πρέπει να διασφαλίζεται το υψηλότερο επίπεδο προστασίας των αμυντικών δικαιωμάτων όταν οι σχετικές εθνικές νομοθεσίες δεν είναι πλήρως συνεπείς.

Επίσης, η εκτέλεση του μέτρου πραγματοποιείται σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας όπου εκτελείται το μέτρο. Ωστόσο, εάν ο Ευρωπαίος Εντεταλμένος Εισαγγελέας που χειρίζεται την υπόθεση απαιτεί τη χρήση ρυθμίσεων του δικού του εσωτερικού δικαίου που δεν συνάδουν με τις θεμελιώδεις αρχές του κράτους της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας όπου

εκτελείται το μέτρο, ο Ευρωπαϊός Εντεταλμένος Εισαγγελέας στο κράτος εκτέλεσης θα κάνει ό, τι μπορεί για να εφαρμόσει τέτοιες ρυθμίσεις.

Για παράδειγμα, εάν σύμφωνα με το ισπανικό δίκαιο, 3 μάρτυρες έχουν το δικαίωμα να βοηθήσουν στην έρευνα και το μέτρο πρέπει να εκτελεστεί στην Ιταλία, όπου δεν υπάρχει παρόμοια διάταξη στο εθνικό δίκαιο, ο Ευρωπαϊός Εντεταλμένος Εισαγγελέας που βρίσκεται στην Ισπανία μπορεί να ζητήσει από τον Ευρωπαϊό Εντεταλμένο Εισαγγελέα που βρίσκεται στην Ιταλία να εφαρμόσει μια τέτοια ρύθμιση. Παρόλο που δεν προβλέπεται στο ιταλικό δίκαιο, εντούτοις σίγουρα δεν είναι σύμφωνο με τη θεμελιώδη αρχή του κράτους, και ως εκ τούτου ο Ιταλός Ευρωπαϊός Εντεταλμένος Εισαγγελέας θα φροντίσει να προσθέσει τέτοια πρακτική εφαρμογής στην εκτέλεση του μέτρου στην Ιταλία.

Αυτό το ζήτημα ενδέχεται να έχει αντίκτυπο στο παραδεκτό των αποδεικτικών στοιχείων στη δίκη, καθώς ένα μέτρο θα μπορούσε να έχει εκτελεστεί βάσει κανόνων και πρακτικών ρυθμίσεων διαφορετικών από εκείνων του κράτους της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας όπου διεξάγεται η δίκη.

Για το λόγο αυτό, το άρθρο 37 του κανονισμού αναφέρει ότι «τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζονται από τους εισαγγελείς της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας ή τον κατηγορούμενο σε δικαστήριο δεν επιτρέπεται να μην γίνουν δεκτά απλώς και μόνον επειδή τα αποδεικτικά στοιχεία συγκεντρώθηκαν σε άλλο κράτος μέλος ή σύμφωνα με τη νομοθεσία άλλου κράτους μέλους».

Ένα άλλο σχετικό σημείο είναι ότι η άτυπη σχέση μεταξύ των εισαγγελέων της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας διευκολύνει τον διάλογο σε περίπτωση προβλημάτων. Εάν το αίτημα για την εκτέλεση του μέτρου δεν είναι πλήρως σαφές ή πλήρως συμβατό με το δίκαιο του κράτους όπου πρέπει να εκτελεστεί το μέτρο, οι δύο εισαγγελείς μπορούν να συνομιλούν μεταξύ τους, πάντα σε σχέση με τους αντίστοιχους Ευρωπαϊούς εισαγγελείς στην κεντρική υπηρεσία, και προσπαθούν να βρουν λύση.

Συμπερασματικά, στις διασυνοριακές υποθέσεις της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, δεν απαιτείται εργαλείο δικαστικής συνεργασίας, ούτε αίτημα αμοιβαίας νομικής συνδρομής ούτε καν Ευρωπαϊκή εντολή έρευνας.

Σύμφωνα με το άρθρο 33, ισχύει μόνο το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης για την παράδοση των υπόπτων.

Μελέτη περίπτωσης

Η προτεινόμενη μελέτη περίπτωσης σκοπεύει να προσεγγίσει ορισμένα από τα προαναφερθέντα ζητήματα.

Στο παράδειγμα, που θέλετε να λάβετε τραπεζικά αρχεία από την Κύπρο, ο Ιταλός Ευρωπαϊός Εντεταλμένος Εισαγγελέας ζητά δικαστική εξουσιοδότηση στην Ιταλία και τη διαβιβάζει στον Ευρωπαϊό Εντεταλμένο Εισαγγελέα στην Κύπρο, ακόμη και αν σε αυτό το κράτος η εξουσιοδότηση δεν είναι απαραίτητη.

Κατά την εκτέλεση, ο Ευρωπαϊός Εντεταλμένος Εισαγγελέας στην Κύπρο μπορεί να ακολουθήσει το κυπριακό δίκαιο και να ζητήσει την παρουσία ορισμένων μαρτύρων, καθώς αυτό δεν έρχεται σε αντίθεση με τη θεμελιώδη αρχή του ιταλικού κράτους.

Όσον αφορά την έρευνα στη Βουλγαρία, ο Ιταλός Ευρωπαϊός Εντεταλμένος Εισαγγελέας θα στείλει την εντολή έρευνας στον Ευρωπαϊό Εντεταλμένο Εισαγγελέα στη Βουλγαρία, καθώς στην Ιταλία δεν απαιτείται δικαστική εξουσιοδότηση. Ο Ευρωπαϊός Εντεταλμένος Εισαγγελέας στη Βουλγαρία θα φροντίσει να λάβει δικαστική εξουσιοδότηση από Βούλγαρο δικαστή, σύμφωνα με το βουλγαρικό δίκαιο.

Όσον αφορά τη συνέντευξη ενός μάρτυρα στη Γαλλία, καταρχήν η παρουσία δικηγόρου υπεράσπισης στη συνέντευξη, σύμφωνα με τη γαλλική νομοθεσία, δεν έρχεται σε αντίθεση με τη θεμελιώδη αρχή του ιταλικού δικαίου, και ο Ευρωπαϊός Εντεταλμένος Εισαγγελέας στην Ιταλία μπορεί να συμφωνήσει σε αυτό, εκτός εάν ισχυρίζεται ότι η παρουσία τρίτου προσώπου (του συνηγόρου υπεράσπισης) υπονομεύει την εξέλιξη της έρευνας, καθώς θα γνώριζε τη δήλωση του μάρτυρα.

Το αίτημα για τη δημιουργία αντιγράφου του σκληρού δίσκου του υπολογιστή κατά τη διάρκεια της αναζήτησης μπορεί να πραγματοποιηθεί σε άλλα κράτη της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, παρόλο που δεν χαρακτηρίζεται ως «αναζήτηση συστήματος υπολογιστή» καθώς δεν ρυθμίζεται ειδικά από την ιταλική νομοθεσία, αλλά το μέτρο που ζητείται είναι ισοδύναμο.

Το Κουίζ

Ερώτηση 1:

Η σωστή απάντηση είναι η Β). Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία δεν χρησιμοποιεί Ευρωπαϊκή Εντολή Έρευνας ή άλλα εργαλεία αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής. Η απάντηση γ) είναι λανθασμένη καθώς, σε μια κανονική κατάσταση, ο Ευρωπαίος Εντεταλμένος Εισαγγελέας που χειρίζεται την υπόθεση ζητά από τον βοηθό Ευρωπαίο Εντεταλμένο Εισαγγελέα να λάβει στοιχεία στο κράτος του τελευταίου.

Ερώτηση 2:

Η σωστή απάντηση είναι η α). Τα αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να συλλέγονται με τρόπο που να εξασφαλίζει τον υψηλότερο βαθμό παραδεκτού στη δίκη στο κράτος του Ευρωπαίου Εντεταλμένου Εισαγγελέα που χειρίζεται την υπόθεση και να διασφαλίζει τον υψηλότερο βαθμό προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Εάν οι συνομιλίες μεταξύ του υπόπτου και του συνηγόρου υπεράσπισης του δεν είναι αποδεκτές στο κράτος του εισαγγελέα που χειρίζεται την υπόθεση, δεν μπορούν να εκτελεστούν ακόμη κι αν ο νόμος του κράτους εκτέλεσης το επιτρέπει.

Ερώτηση 3:

Η σωστή απάντηση είναι η γ). Το μέτρο του άρθρου 30 παράγραφος 1 στοιχείο γ) είναι «παρακολούθηση και ανίχνευση αντικειμένου» και όχι προσώπου. Προφανώς δεν υπάρχει ακόμη νομολογία σχετικά με τις καταστάσεις των ερευνών της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, αλλά κυριολεκτικά δεν πρέπει να περιλαμβάνει πρόσωπα. Επομένως, το μόνο πράγμα που μπορεί να κάνει ο Ευρωπαίος Εντεταλμένος Εισαγγελέας που χειρίζεται την υπόθεση είναι να χρησιμοποιήσει το μέτρο που είναι παρόμοιο και διαθέσιμο σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο και να βεβαιωθεί με τον Ευρωπαίο Εντεταλμένο Εισαγγελέα του άλλου κράτους της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας ότι μπορεί να εκτελεστεί. Σίγουρα δεν μπορεί να στείλει ελεύθερα τη δικαστική του αστυνομία σε άλλο κράτος της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας για να λάβει ανακριτικά μέτρα, διότι, παρόλο που η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία είναι ένα ενιαίο γραφείο, εξακολουθεί να μην είναι ένας πλήρως ενιαίος νομικός χώρος.

Ερώτηση 4:

Η σωστή απάντηση είναι η β). Ο Ευρωπαίος Εντεταλμένος Εισαγγελέας που χειρίζεται την υπόθεση δεν μπορεί να ζητήσει εξουσιοδότηση στο κράτος του σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο, καθώς δεν το παρέχει. Ομοίως, ο κανονισμός δεν λέει ότι το εθνικό δίκαιο του Ευρωπαίου Εντεταλμένου Εισαγγελέα που χειρίζεται την υπόθεση υπερισχύει σε κάθε περίπτωση επί του δικαίου του κράτους του βοηθού Ευρωπαίου Εντεταλμένου Εισαγγελέα.